

Besprekingsverslag

Bespreking

CROSE 4 oktober 2018

Datum

4 oktober 2018

Ons kenmerk

Aanwezig

naam	functie	namens
de heer J. Oomen	voorzitter	onafhankelijk
mevrouw M. Dams	lid	omwonenden Halderberge
de heer P. Timmerman	lid	omwonenden Rucphen
de heer K. van Polanen	lid	omwonenden Etten-Leur
de heer J. Doggen	lid	omwonenden Roosendaal
de heer C. van Aert	lid	gemeente Etten-Leur
de heer J. Voeten	lid	exploitant Seppe Airport
de heer H. Hendriks	lid	gebruikersvereniging Seppe
de heer R. Lazeroms	lid	gemeente Rucphen
de heer H. Wierikx	lid	gemeente Halderberge
de heer R. Broeren	secretaris	onafhankelijk

Van

R.M.P. Broeren

Telefoon

(073) 681 25 45

Afwezig

de heer M. Visser	lid	BMF
-------------------	-----	-----

1. Opening en vaststelling agenda

De voorzitter opent de vergadering om 16.00 uur in de mooie locatie van het Vliegend Museum Seppe. Hij heeft net van de secretaris gehoord dat de heer Visser van de Brabantse Milieu Federatie vorige week een vergadering in Gilze-Rijen heeft afgezegd en dat bleek dat hij wat langer uit de roulatie zou zijn. Verder heeft hij hierover niets meer gehoord. De voorzitter gaat ervan uit dat de heer Visser er vandaag ook niet bij is. Hij heet alle aanwezigen welkom en alle belangstellenden die niet aan de vergadertafel zitten. Hij begrijpt dat er een nieuw lid in de commissie is, de heer Cees van Aert. Hij vertegenwoordigt de gemeente Etten-Leur. De voorzitter vraagt of de heer Van Aert iedereen aan tafel kent of dat een voorstelronde nodig is.

De heer Van Aert heeft iedereen een hand gegeven. Sommige leden van de commissie kent hij goed. Hij maakt zich de namen wel eigen.

De voorzitter heet de heer Van Aert van harte welkom. Hiermee heeft hij de vergadering geopend. Dan volgt de vaststelling van de agenda. Hij vraagt of er nog aanvullingen of zaken zijn die anders op de agenda moeten staan. Zo niet, dan gaat de commissie deze agenda volgen. Aldus besloten.

2. Mededelingen/Ingekomen stukken

De voorzitter zegt dat er geen mededelingen zijn gemeld.

De voorzitter meldt de ingekomen stukken:

- Notitie van 22 augustus 2018 'Bijdrage aan Onderzoek Entry-point vliegveld Seppe/BIA van Rucphen Vliegroure Vrij'.
- Verweerschrift GS op bezwaarschrift van Vos & Vennoten namens Stichting Natuur en Milieu West-Brabant tegen afwijzing verzoek tot wijziging Luchthavenbesluit luchthaven Seppe.

Rucphen Vliegroure Vrij heeft een notitie gestuurd met de vraag of de werkgroep die in de vorige vergadering ingesteld is deze notitie bij hun werkzaamheden wil betrekken. Dat is de directe vraag. Hij denkt dat dit vrij logisch is.

De heer Lazeroms zegt dat hij straks hierop terugkomt omdat de werkgroep een eerste vergadering heeft gehad en hij informatie hierover zal geven.

De voorzitter vindt dat een goede oplossing. Bij het betreffende agendapunt 5 ligt ook nog een vraag van die werkgroep om deel te nemen aan de kleine subcommissie. Dat komt later aan de orde. De voorzitter zegt dat dit voor kennisgeving aangenomen kan worden. Bij dezen.

De voorzitter noemt punt 2: Het verweerschrift van Vos & Vennoten namens de stichting Natuur en Milieu. Voor deze vergadering heeft hij van mevrouw Baaijens gehoord dat hierbij door de provincie een procedurefout gemaakt is, omdat niet GS dit moeten behandelen maar PS, Provinciale Staten. Zodat dit verweerschrift eigenlijk niet meer bestaat. Het wordt nu door Provinciale Staten rechtstreeks behandeld. Dit kan dus als niet geschreven beschouwd worden. Hij vraagt of er nog andere mededelingen zijn. Hij heeft er geen ontvangen. Misschien hebben de leden van de commissie nog mededelingen? Zo niet, dan is agendapunt 3 aan de orde.

3. Verslag bijeenkomst CROSE van 22 mei 2018

De voorzitter komt bij het verslag van de vorige vergadering en stelt voor het verslag paginagewijs te doorlopen. Hij loopt het verslag per vijf pagina's door. Pagina 1 t/m 5, 6 t/m 10, 11 t/m 15, 16 en 17.

Sommige commissieleden hebben een verslag van 13 of 14 pagina's, anderen hebben er 17.

De voorzitter heeft 17 pagina's. Hij vraagt of hij ondanks de verschillende pagina's het verslag mag goedkeuren. Er zijn geen verdere opmerkingen. Het verslag is bij dezen vastgesteld.

4. Actiepuntenlijst

De voorzitter zegt dat er vier punten op de actielijst staan die allemaal op de agenda terugkomen.

De secretaris bevestigt dat. Punt 1 van de actielijst is punt 6 op de agenda, actiepunt 2 staat op de agenda bij punt 10. De andere twee gaan over het Entry point en de werkgroep. Die komen ook op de agenda terug. Daarmee is de actielijst behandeld.

5. Werkgroep Locatie Entry-point (Dhr. H. Lazeroms)

Verzoek Rucphen Vliegrouete Vrij (RVV) om deel te mogen nemen aan de werkgroep (zie ingekomen notitie van RVV)

De voorzitter noemt het verzoek van RVV waarbij men vraagt deel te mogen nemen aan de werkgroep. In de vorige vergadering is daarover al enige discussie geweest. Met name was het toen de gedachte dat de heer Timmerman ook die werkgroep vertegenwoordigde. In het verslag is duidelijk gemaakt dat dat niet het geval is en dat de heer Timmerman namens alle inwoners van de gemeente deelneemt. Daarover geeft de voorzitter de vergadering graag het woord. De heer Lazeroms heeft gezegd op dat punt terug te willen komen. Hij geeft de heer Lazeroms het woord.

De heer Lazeroms dankt de voorzitter. Hij begint direct met dat betreffende punt, namelijk het verzoek van Rucphen Vliegrouete Vrij deel te mogen nemen in de werkgroep. In de eerste vergadering van de werkgroep op 3 september jongstleden is dat punt behandeld. Daarbij is geconcludeerd dat de werkgroep van mening is dat het niet mogelijk is RVV als lid van deze werkgroep deel te laten nemen. De grondslag daarvoor is het feit dat deze commissie de samenstelling van de werkgroep heeft bepaald met de belasting van de uitvoering van het inventariserend onderzoek. De werkgroep heeft besloten het besluit te respecteren. Men heeft een brief richting de werkgroep RVV gestuurd op 16 september jongstleden, kort na de vergadering. Daarin heeft de werkgroep de beslissing uitgelegd en aangegeven waarom men de RVV niet wil laten deelnemen. Tijdens het werkgroepoverleg is afgesproken dat de vertegenwoordiger van de omwonenden, de heer Timmerman, die vandaag ook aan tafel zit, de werkgroep RVV blijft informeren over de voortgang van het onderzoek. Men heeft in de persoon van Peter iemand gevonden die de werkgroep RVV wil blijven informeren lopende het werk van de werkgroep. Dat heeft men ook schriftelijk aan de betreffende werkgroep geantwoord.

De voorzitter zegt dat wat dat betreft agendapunt 5 is afgehandeld. Bij dezen.

De heer Lazeroms zegt dat het de bedoeling was voor de vakantie met de werkgroep aan tafel te gaan. De drukke agenda's lieten dat niet toe. Men heeft daardoor juist na de zomerperiode voor het eerst vergaderd. Daarbij is het doel van het onderzoek geformuleerd. Dat is ook schriftelijk vastgelegd in de verslaglegging. Men heeft het verslag aan de werkgroepleden verstrekt. Hij weet niet of het vanuit de werkgroep ook richting CROSE is verzonden.

De secretaris antwoordt dat dat niet het geval is.

De heer Lazeroms stelt voor het verslag alsnog digitaal te verzenden. Hij heeft ook een aantal geprinte versies die hij uitdeelt.

De secretaris vraagt ook naar de brief die aan de werkgroep is toegestuurd.

De heer Lazeroms antwoordt dat die brief ook beschikbaar is. Die krijgen alle CROSE-leden ook toegestuurd. Het onderzoeksdoel is verder geformuleerd op basis van een plan van aanpak en een stappenplan. Jan Voeten is een van de schrijvers, grondleggers hiervan geweest. De afspraak is gemaakt dat eerst ambtelijk een aantal punten opgepakt wordt en het onderzoek verder opgepakt wordt in samenwerking met Jan Voeten. Er is afgesproken, hij hoopt dat dit haalbaar is, dat de eerste resultaten in november in de CROSE-werkgroep besproken zullen worden. Dan vindt dus de tweede

vergadering plaats. Als er iets te melden is in een eerstvolgend overleg van CROSE vindt nadere toelichting plaats. Het onderzoek heeft ten doel op basis van objectieve informatie en ruimtelijke ontwikkelingen te bepalen of het verplaatsen van het Entry-point wenselijk c.q. noodzakelijk is. Het onderzoek wordt niet verder uitgebreid met andere onderwerpen die betrekking hebben op het gebruik van het vliegveld. Dat wil hij graag benadrukken in deze commissievergadering, zodat er geen verwachtingspatroon ontstaat waarbij wellicht gedacht zou worden dat er meerdere zaken onderzocht zouden worden. Er zit een aantal werkgroepleden bij de vergadering. Hij vraagt of hij iets heeft gemist of dat iets nog aanvulling behoeft. Anders geeft hij graag het woord aan anderen.

De heer Voeten zegt dat het vierde actiepoint was dat hij een onderzoeksvorstel zou insturen. Dat heeft ook plaatsgevonden richting René als voorzitter van de werkgroep, zodat hij er vooraf naar kon kijken. Dat vorstel is daarna in de werkgroepvergadering besproken. Hij vraagt of de andere CROSE-leden hierover geïnformeerd zijn.

De secretaris reageert ontkennend.

De heer Voeten heeft een aantal kopieën meegenomen voor de andere deelnemers die nog niet geïnformeerd zijn. Daarmee is dat actiepoint van de lijst af.

De voorzitter antwoordt dat de commissie dit voor kennisgeving aanneemt. Dat hoeft geen verdere beoordeling. Het is wel goed de afspraak te maken dat als de subcommissie of de werkgroep verslagen of stukken heeft, alle andere CROSE-leden ook geïnformeerd worden, zodat iedereen de benodigde informatie krijgt. Mocht het dan plenair terugkomen, dan zit men in ieder geval op dezelfde, goede golflengte. Deze afspraak wordt hierbij vastgelegd.

De heer Lazeroms zal dat doen. Hij zegt dat die afspraak staat.

De voorzitter vraagt of hij hiermee punt 5 kan afronden. Er zijn geen vragen of opmerkingen. Dan is agendapunt 6 aan de orde.

6. Tweede onafhankelijk onderzoek geluidssituatie Luchthavenbesluit Seppe (dhr. Wierikx)

De voorzitter zegt dat bij dit agendapunt de naam van de heer Wierikx vermeld staat. Hij vraagt of hij hem het woord mag geven.

De heer Wierikx antwoordt positief. Ten aanzien van dit agendapunt is er niet heel veel te melden in die zin dat de werkgroep niet bij elkaar is geweest na de laatste CROSE-vergadering. Dat ligt in het feit dat men in de vorige vergadering samen met de provincie heeft gekeken wie welke rol oppakt en hoe men de uitkomsten van het onderzoek kan integreren in de aanpak van de evaluatie die de provincie van het luchthavenbesluit zal maken.

De voorzitter zegt dat dit de link naar agendapunt 7 is.

De heer Lazeroms bevestigt dit. Daarover heeft men uitvoerig met elkaar gesproken. Zoals tijdens de vorige vergadering aangegeven is de uitkomst van het onderzoek als input geleverd richting provincie.

De heer Van Schijndel, die er vandaag niet is, heeft wel een mailtje over punt 7 ingebracht. Dat is de status op dit moment.

De voorzitter bevestigt het ingebrachte e-mailbericht. Hij vraagt of iedereen daarmee uit de voeten kan. Dat is het geval. Hij gaat over naar agendapunt 7.

7. Evaluatie Luchthavenbesluit door provincie

Spoorboekje (+ Stappen evaluatieproces met tijdpad) provincie

De voorzitter zegt dat de heer Deon van Schijndel niet aanwezig kan zijn in verband met een conflicterende vergadering. Dat is jammer omdat men de vorige vergadering uitgebreid over de onderzoeksopzet heeft gesproken. De heer Van Schijndel heeft een spoorboekje toegestuurd bij agendapunt 7 waarin staat dat de conceptrapportage in oktober al afgerond zou moeten zijn en dat het definitieve rapport in december afgerond moet zijn. In de vorige vergadering is afgesproken dat CROSE de mogelijkheid zou krijgen commentaar te kunnen leveren op het conceptrapport. Dat betekent dat CROSE mondeling dan wel schriftelijk commentaar kan geven. De voorzitter wil graag horen of men dat schriftelijk of mondeling wil doen. Als men dat mondeling wil doen, dan moet er in november nog een extra vergadering plaatsvinden. Anders kan de commissie geen commentaar leveren. Het is een inleidende opmerking, maar wel een belangrijke om als CROSE hierover een mening te formuleren.

Hij vraagt wie hij het woord mag geven. De heer Timmerman is aan het woord.

De heer Timmerman denkt dat men, in het kader van de besluitvorming, helder moet hebben of een commentaar schriftelijk of mondeling gegeven wordt. Hij denkt dat het huishoudelijk reglement besluiten schriftelijk wel toestaat, maar alleen als die besluiten dringend zijn. Tenminste als hij het zich goed herinnert. Hij wil weten in welke mate dit punt dringend zou zijn. Waarom zou men dan een schriftelijke reactie moeten geven?

De voorzitter antwoordt dat het in die zin dringend is dat als in het spoorboekje is aangegeven dat men in december de definitieve rapportage afgerond wil hebben, CROSE als commissie in november moet reageren. Zo simpel is het. Men kan ook meer tijd vragen, zodat december opschuift naar februari 2019. Maar hij weet niet of dat tot de mogelijkheden behoort. Als men dit volgt, moet CROSE mondeling dan wel schriftelijk commentaar geven. Men kan schriftelijk commentaar geven, dat is geen probleem. Dat betekent informatie sturen via de mail en het commentaar doorsturen naar de provincie. Maar hij denkt dat het een belangrijk onderwerp is.

De heer Timmerman vraagt hoe de besluitvorming plaatsvindt als men het schriftelijk doet.

De heer Van Aert zegt dat het mondeling makkelijker is omdat iedereen dan aan tafel zit, men elkaar kan bevragen, kan aanvullen en een beslispunt kan hebben. Anders gaat men over en weer mailen.

De heer Hendriks zegt dat men in de vorige vergadering best lang heeft stilgestaan op dit punt.

De heer Wierikx geeft aan dat het alles te maken heeft met het document dat opgesteld wordt of hoeveel toelichting het behoeft. Hij schat in dat het deels redelijk technisch zal zijn. Zijn voorkeur gaat

uit naar een mondelinge behandeling en discussie.

De voorzitter vindt het belangrijk dat de opsteller, de heer Van Schijndel, dan in ieder geval ook aan tafel zit. Daarmee moet men wel rekening houden. Als hij er niet is, wordt het moeilijk praten.

De heer Hendriks zegt dat het dan mogelijk is toelichting te krijgen. Dat is een goede zaak.

De heer Van Aert antwoordt dat als men het rapport leest, er al op voorhand technische vragen per e-mail gesteld kunnen worden. Dan kan de heer Van Schijndel zijn relaas daarover doen.

De voorzitter vraagt de secretaris dit binnen de provincie kort te sluiten met de heer Van Schijndel. Zodat hij weet dat de commissie vindt dat hij bij die vergadering aanwezig moet zijn en dat hij een stuk tijdig moet toesturen, zodat men eventueel technische vragen vooraf kan toesturen. Dat kan de secretaris meenemen. Het is aan CROSE meteen de agenda te trekken voor een nieuwe afspraak in november.

De heer Voeten vindt het spannend hoe dat proces gaat lopen, want er moet een concept zijn. Daarna moet men de tijd hebben het te interpreteren. Dan zal de provincie zich moeten kunnen voorbereiden op de antwoorden. Dan moet men het hele verhaal nog bediscussiëren en daarna moet het nog verwerkt worden. Hij denkt dat de provincie de tijdspanne moet aangeven en men daarna kan proberen een datum af te spreken. Tenzij men nu gokt op eind november of zodra het aan de orde is.

De voorzitter is het daarmee eens. Hij snapt de opmerkingen. Hij heeft gekeken naar enkele mogelijkheden. Als men het op een donderdag wil houden, dan wil hij 22 of 29 november aangeven. Hij wil het zo afspreken dat men de 22e even in de agenda reserveert en men, afhankelijk van hoever de provincie is en of men voldoende voorbereidingstijd heeft gehad, kan bepalen of het kan doorgaan. Anders komt er een mailtje dat de vergadering niet doorgaat. Men moet toch even een datum reserveren. Hij vraagt of dat een goed idee is.

De heer Voeten geeft aan dat de 29e moeilijk is in verband met zijn Schipholagenda. Hij is daar aan het afbouwen en hier aan het opbouwen. Hij vraagt of men wil vasthouden aan donderdag.

Wat de voorzitter betreft is dat niet het geval. Omdat men nu op donderdag vergadert en de meeste deelnemers aanwezig zijn, is dat misschien de beste dag.

De heer Voeten vraagt of woensdag 28 november een optie is. Dat is niet het geval.

De secretaris en de voorzitter vragen 22 november te reserveren. De heer Van Aart en de heer Lazeroms kunnen dan niet. Mogelijk kan het pas na 17.00 uur.

De heer Voeten vraagt of vrijdag 30 november mogelijk is. Dat is ook niet het geval. Het blijkt nog een hele uitdaging een geschikte datum te vinden.

De heer Wierikx oppert 6 december om 16.00 uur te reserveren. Dat schikt iedereen. De locatie volgt.

De voorzitter zegt dat men die reservering heeft gemaakt en dat daarmee dit punt is afgewerkt. Men is in afwachting waar de provincie mee komt.

8. Geluidrapportage BIA (dhr. Voeten)

De voorzitter zegt dat er nu een aantal agendapunten aan de orde komt waarvoor de heer Voeten voorbereidingen heeft getroffen. De geluidsrapportage is aan de orde. Men krijgt altijd een technisch verhaal en nadere toelichting van de heer Voeten. Hij weet niet of er nog een vertaling voor de leken onder de commissieleden beschikbaar is.

De heer Voeten zegt dat de rapportage wat moeizaam was, aangezien men op 30 september de rapportage afsluit. Het is allemaal haastig geweest, maar er is wel een poging gedaan er duiding aan te geven.

De voorzitter vraagt of men even tijd wil nemen om het door te lezen. Het is maar een A4'tje. De heer Voeten rijkt de korte toelichting uit.

De heer Voeten heeft voor zover het binnen zijn capaciteit ligt een populairwetenschappelijke toelichting of ondertiteling opgesteld.

De voorzitter geeft kort de tijd de informatie door te nemen om 16.25 uur. De voorzitter vraagt of iemand vragen of opmerkingen heeft. Dat is niet direct het geval.

De heer Voeten loopt de rapportage kort door. Hij geeft aan dat het aantal helikopterbewegingen 862 was. Zoals bekend heeft men een plafond van 900. De laatste maand, anderhalve maand heeft men zeer regelmatig gekeken of men kunstmatig moest knijpen. Maar men is binnen de aantallen gebleven. Hij moet hierbij wel opmerken dat er ook politie- en ambulancevluchten bij zitten. Als hij het goed heeft, is het de wet die zegt dat men die niet hoeft mee te tellen omdat het maatschappelijke vluchten zijn. Dat waren 28 politie- en 10 ambulancebewegingen. Dat betekent dat er 38 vluchten in mindering worden gebracht. Dan komt men op het exacte aantal. Er was geen noodzaak om kunstmatig iets te doen. Het overige verkeer, voor zover hij dat nu kan zien, kent een groei van 1.200 bewegingen. Hij ziet de vullingsgraad met 10 procent krimpen. Dat is duidelijk te wijten aan het feit dat er dit jaar een uitbreiding heeft plaatsgevonden van stillere vliegtuigen. Hij ziet de zwaardere geluidsklasse krimpen qua aantallen. Op zich is het leuk dit hier te mogen melden. Dat het in ieder geval voorlopig niet leidt tot meer geluidsoverlast, voor zover dat als zodanig ervaren wordt.

De heer Wierikx zegt dat de elektrische vliegtuigen een mooie ontwikkeling zijn.

De heer Voeten geeft aan dat daar nog geen formele geluidsklasse voor is. Hij kijkt even naar de heer Hendriks voor een reactie.

De heer Hendriks bevestigt dit.

De heer Voeten denkt dat het mogelijk klasse 9 wordt. Of iets anders. Het enige geluid dat gemaakt wordt, is van de propeller. Hij heeft zelf het elektrische vliegtuig nog niet horen vliegen. Hij kan dus geen getuigenis hiervan geven, maar de heer Hendriks wel. Hij vraagt de heer Hendriks informatie te

geven.

De voorzitter geeft het woord aan de heer Hendriks.

De heer Hendriks zegt dat het waarschijnlijk gelijkwaardig is qua geluid. Een propeller maakt geluid, maar het motorgeluid is er niet. Die motoren maken niet zoveel geluid. Het is de propeller die geluid maakt. Dat hoor je dan. Voor de rest hoort men niets meer brommen. Het is een accu die leegloopt.

De voorzitter dankt voor de toelichting en wil weten of er nog vragen zijn. Zo niet, dan kan men dit voor kennisgeving aannemen. Bij dezen. Het stuk is aangeboden aan de provincie.

9. Klachtenoverzicht (dhr. Voeten)

De voorzitter geeft het woord weer aan de heer Voeten voor nadere toelichting.

De heer Voeten heeft een aantal weken geleden al het voorlopige overzicht toegestuurd. Er is nu een klacht bijgekomen. Hij heeft in een korte samenvatting aan de bovenkant van het klachtenoverzicht weergegeven hoe men de cijfers kan analyseren.

De voorzitter bevestigt dat.

De heer Voeten vraagt of het stuk nog voorgelezen moet worden.

De heer voorzitter antwoordt dat iedereen het heeft kunnen lezen. Als er vragen zijn, dan is daar nu gelegenheid voor.

De heer Lazeroms heeft een verduidelijkende vraag. Hij ziet meerdere keren het niet aanhouden van track 240 na opstijgen van baan 25 staan. Dat het de verantwoordelijkheid van de gezagvoerder is weet hij, maar hij vraagt of het één gezagvoerder is die steeds de fout in gaat of dat het verschillende gezagvoerders zijn.

De heer Voeten antwoordt dat het verschillende gezagvoerders zijn. Het zijn meestal mensen die lokaal niet goed bekend zijn. In de loop van het jaar is de procedure iets aangepast waardoor men track 240 aanhoudt, maar de procedure is nu zo dat men pas aan het einde van de baan track 240 gaat sturen. Als men dat eerder zou doen, dan zou men over de huizen heen vliegen die meteen aanpalend zijn aan het vliegveld. Dat wil men niet, want dat zijn de directe burens. Als men vervolgens de snelweg raakt, blijft men deze volgen, zodat de huizen aan de overkant van de snelweg niet onnodig gehinderd worden. Daarop heeft aanpassing plaatsgevonden. Dat heeft men nu via NOTAM doorgevoerd. Via de autoriteiten is te kennen gegeven dat men daar een soort procedure 511 voor moet voeren, omdat het een laterale afwijking van het vliegp pad is. Als je nieuwe procedures gaat instellen op vliegvelden moet je dat doen. Zij vonden eigenlijk wel dat dit een beetje te veel was. Men is het aan het bestuderen. Hangende dat is er een NOTAM. Men gaat er nader antwoord op geven, maar hij denkt dat daarvoor geen verdere procedure gestart hoeft te worden om het definitief te maken. Het zou bizar zijn dit te doen, want men doet het ter vermindering van geluidsoverlast en verbetering van de veiligheid. Dan zou de overheid een procedure hebben die zo ingewikkeld is dat men er niet meer uitkomt. Hij heeft iemand op dat dossier gezet die het oppakt en daarmee verder aan

de gang gaat. Hij meent dat men een clausule heeft gevonden dat men dat voor dit soort zaken niet hoeft te doen. Dat kan men verder met de overheid afwikkelen. Het is niets bijzonders.

De voorzitter wil weten of er nog andere vragen zijn. Zo niet, dan dankt hij voor het overzicht.

De heer Voeten wil er nog aan toevoegen dat in principe alle klachten behandeld worden. Men ziet vaak staan 'debriefing gezagvoerder'. Dat betekent dat mensen soms aan de oren getrokken worden als dat nodig is. Soms betreft het alleen voorlichting. Men is nog bezig met betere informatievoorziening voor vliegers, met name voor mensen van buiten die minder bekend zijn. Dat heeft hij ook al eerder aangegeven. Men probeert daarmee de meldingen zo minimaal mogelijk te houden.

De heer Wierikx heeft nog een aanvullende opmerking. Wat in dit soort situaties interessant is te zien, is wat de ontwikkelingen zijn in vergelijking met voorgaande jaren. In hoeverre men een trendontwikkeling kan zien in het aantal, of het afneemt of juist een bepaalde ontwikkeling doormaakt. Wellicht is dat mee te nemen.

De heer Voeten zegt dat men vorig jaar niet scherp in beeld heeft. Hij denkt dat het ergens een getal in de 30 was. Het is niet zo dat er significante wijzigingen zijn.

De heer Wierikx adviseert volgend jaar de twee jaren naast elkaar te zetten in aantallen. Men kan dan kijken naar ontwikkelingen. Het creëert een duidelijk beeld. Hij denkt dat iedereen kijkt hoe het zich ontwikkelt los van de individuele klachten.

De heer Voeten zegt dat een aantal klachten niets met het vliegveld te maken heeft. Dat zijn klachten in Zevenbergschen Hoek en Klundert. Men registreert de klachten wel. Onlangs was er een klacht over een militaire helikoptervlucht. Een man belde op met die mededeling. Hij heeft erop gewezen dat het een klacht voor defensie is, het betreft vliegbewegingen van defensie. Men kan daarover iets invullen op het internet op de website van helikoptervluchten. Daar kan Breda International Airport niets mee. Meneer is wel doorverwezen naar de juiste website om daar een en ander in te vullen.

De voorzitter vindt het een goede suggestie een vergelijking te maken met andere jaren als dat haalbaar is. Het is goed om dat beeld te krijgen.

De heer Wierikx is benieuwd naar een trendontwikkeling hierin.

De heer Timmerman vraagt of er een registratie plaatsvindt van dergelijke klachten bij de provincie. Hoe is die procedure tegenwoordig? Zijn daar mogelijkheden voor?

De voorzitter heeft hier geen idee van en vraagt de secretaris om een reactie.

De secretaris kan daar wel iets over zeggen. Door mevrouw Baaijens is inderdaad gesignaleerd dat er verschillend wordt omgegaan met de klachten door de milieuklachtencentrale die gevestigd is bij de Omgevingsdienst West-Brabant. Morgen hebben hij en de heer Van Schijndel hierover een gesprek met de milieuklachtencentrale, omdat de provincie het onwenselijk vindt dat klachten op verschillende manieren worden verwerkt. Soms worden die wel aan de provincie toegestuurd en soms worden de

klachten geparkeerd of er wordt gezegd dat men de politie moet bellen. Dat kan natuurlijk niet. De provincie heeft dan ook geen overzicht meer.

De heer Voeten zegt dat hij ook eens een onleesbaar overzicht heeft gehad, waarvan de letters zo klein waren dat het niet te zien, niet leesbaar was.

De heer Timmerman kan zich herinneren dat er destijds, in 2013, een schema was waarin de klachtenprocedure daadwerkelijk door de provincie is beschreven. In hoeverre dat relevant is, weet hij niet.

De secretaris gaat morgen bespreken of dat schema nog bekend is.

De heer Timmerman zegt dat het dan bij de juiste autoriteiten moet zijn.

De heer Van Aert vraagt of de OMWB het bevoegd gezag is.

De secretaris antwoordt ontkennend. Maar de OMWB voert het wel voor de provincie uit.

De voorzitter vraagt of nog anderen een inbreng hebben. Dat is niet het geval. Daarmee is dit agendapunt afgerond.

10. Overzicht incidenten BIA (dhr. Voeten)

De voorzitter zegt dat het overzicht incidenten met dezelfde methodiek is opgesteld. Bovenaan het document is ook een korte samenvatting gegeven. Hij vraagt of dit nog toelichting behoeft. Hij vraagt om nadere uitleg van de heer Voeten omdat er bijzondere zaken instaan.

De heer Voeten antwoordt dat er inderdaad bijzondere dingen instaan, want op 31 mei heeft men een fataal ongeval op het vliegveld gehad. Hij heeft de commissieleden daar in de late avond persoonlijk over bericht.

De voorzitter bevestigt dat.

De heer Voeten dankt voor alle sympathieke reacties daarop en de steunverlening. Het was voor hen een heftig verhaal dat hard is aangekomen. Temeer daar zij sinds 1976 geen fataal ongeval meer hebben gehad en dit het eerste ongeluk in 69 jaar was waarbij men een brand had. Dat is een bijkomende factor voor wat er uiteindelijk is gebeurd. In november heeft de normale certificatie voor de brandweermensen plaatsgevonden. Er zijn zes nieuwe mensen die een brandweeropleiding hebben gevolgd. Dat was één geval.

Twee weken later was er nog een ernstig ongeluk met veel materiële schade, maar gelukkig had de inzittende geen schrammetje. Dat is goed afgelopen. Dat waren de twee bijzondere dingen van dit jaar. Hij kan niet zeggen dat het niets is, maar het zijn geen dingen die grote gevolgen hebben. Men heeft een situatie gehad van een landing buiten het veld. Dat was in het vroege voorjaar. Daarover heeft hij de vorige vergadering al gerapporteerd.

De voorzitter wil weten of er nog vragen zijn. Hij geeft het woord aan de heer Wierikx.

De heer Wierikx heeft een aanvullende vraag ten aanzien van de ongelukken. Er is een onderzoek ingesteld naar het dodelijk ongeval. Hij vraagt of er zicht is op welke termijn daarop uiteindelijk voor de organisatie van het vliegveld meer duiding komt.

De heer Voeten zegt dat een aantal gevallen door de OVV zijn meegenomen. Het onderzoek van het ongeval van 31 mei is nog niet afgesloten. Van het ongeluk twee weken later heeft hij een concept gezien. Daarop heeft hij nog opmerkingen geplaatst. Dat is teruggestuurd. Hij zag dat de baas van de OVV een overzicht heeft opgegeven waarin dit ongeval is verwerkt. Men kan op de website teruglezen wat er in zijn algemeenheid is onderzocht en wat er gebeurd is op luchtvaartgebied in de afgelopen periode. In ieder geval betreft het de afgeronde onderzoeken. Er zijn geen bijzondere conclusies getrokken.

De heer Wierikx dankt voor de beantwoording.

De voorzitter wil weten of er nog andere vragen zijn. Dat is niet het geval. Daarmee is dit punt ook afgerond.

11. Ontwikkelingen BIA in 2018 en verder (dhr. Voeten)

De voorzitter zegt dat hiervoor geen stukken zijn, maar dat dit punt van de ontwikkelingen standaard op de agenda staat. Hij vraagt of er nog iets over de ontwikkelingen te zeggen is.

De heer Voeten kan het mondeling toelichten. De laatste vergadering was op 22 mei. Op enig moment heeft hij een vooruitblik gegeven op 2018 en 2019. Na mei heeft men het evenement Classic Cars & Airoplanes gehad. Dat was heel succesvol. Er waren 8.000 bezoekers. Hij denkt dat het langzaamaan het grootste evenement voor klassieke auto's in Nederland aan het worden is. Dat is positief. In juli heeft men het Daylight Festival gehad, een muziekfestival. Dat heeft niets te maken met vliegverkeer an sich. Een week later was er de GTC Rally. Dat is een groot evenement in deze regio, dat vroeger 'De nacht van Achtmaal' heette. Het vliegveld is de basis. Het vliegveld is hiervoor een dag gesloten geweest. Verder heeft de paraclub begin september haar 70-jarig jubileum gevierd. In de herfst staan er niet veel evenementen of zaken op het programma op dit moment. Wat er wel gebeurt, dat is een doorkijkje naar volgend jaar, is dat zij zich voorbereiden op de fase 2 ontwikkeling op zuid. Fase 1 is drieënhalve jaar geleden gerealiseerd. Voor fase 2 lopen op dit moment de vergunningen. Het zal een uitbreiding zijn van zes units zoals die er nu ook staan. Men is aan het rekenen en tekenen voor een taxibaan aan de zuidzijde. De huidige taxibaan kan kwalitatief nog een impuls gebruiken, zeker als men fase 2 gaat ontwikkelen. Er wordt nu gerekend en getekend. Afgelopen zomer is een student van de Hogeschool Amsterdam afgestudeerd op een onderzoeksopdracht dat GPS-approach heet. Dat is een nadering van het vliegveld Seppe bij mindere weersomstandigheden, om te kijken of en hoe het haalbaar is. Dat onderzoek is gebaseerd op GPS-systemen die tegenwoordig gebruikelijk zijn. Dat is nu afgerond. Hij is geslaagd en daar is men erg trots op. Met wat er nu ligt, gaat men naar een businesscase kijken en naar hoe men dat zou kunnen invullen. Er is nog veel werk te verzetten voordat men zo ver is. De essentie is dat men niet meer verkeer genereert op dat soort zaken, maar dat men kwalitatief een beter product kan leveren aan de gebruikers.

De heer Van Aert vraagt of dit te vergelijken is met wat in de luchtvaart een ILS genoemd wordt.

De heer Voeten antwoordt dat men het soortgelijk zou kunnen noemen als men kijkt naar vergelijkbare vliegvelden als Budel en Teuge, die hebben ook zo'n nadering. Dat zijn naderingen die een minimale zichtwaarde hebben van 1.500 meter. Dat is hetzelfde als de minimale zichtwaarde om op zicht te mogen vliegen. Daar verandert niet zoveel aan. Maar wat men ziet, is dat men bij bepaalde weersomstandigheden van hoog komt, men moet zakken naar een bepaalde hoogte van waaruit men visueel de landing uit kan voeren. Dat betekent dat men met een GPS de mogelijkheid heeft te zakken naar ongeveer 600-700 voet. Van daaruit gaat men op zicht verder om de landing uit te voeren. Dat maakt het voor zakelijk verkeer net iets beter om binnen te kunnen komen.

Het laatste punt is dat het vliegveld volgend jaar 70 jaar bestaat. Daar gaan zij iets mee doen. Over een paar weken komt men met een commissie bij elkaar om te bepalen welke voorbereidingen getroffen moeten worden. De eerste twee happeningen zijn al vastgelegd. Dat is de vijfde editie van Classic Cars. Dat vindt medio juni plaats. Op 29 juni is er een fly-in van AOPA. Dat is een nationale organisatie van vliegers en vliegtuigeigenaren. Zij hebben elk jaar ergens een bijeenkomst. In 2019 wordt dat Seppe. Dat is heel leuk, want het past heel goed bij het jubileum. Dat zijn de highlights. Voor de rest moet het allemaal nog een beetje landen.

De voorzitter dankt de heer Voeten voor de informatie en wil weten of er nog vragen zijn. Zo niet, dan is de rondvraag aan de orde.

12. Rondvraag

De voorzitter vraagt of er commissieleden zijn die van de rondvraag gebruik willen maken.

De heer Van Aert antwoordt dat het voor hem helemaal nieuw is. Hij is misschien een beetje stil geweest, maar hij had zich goed ingelezen en hij denkt dat hij zich hier thuis voelt en dat hij hier graag bij wil zitten en het goed blijft volgen.

De voorzitter vindt het goed dit te horen.

De heer Van Aert zegt dat dit geen tijdelijke vervanging is. Deze commissie zit standaard in zijn portefeuille.

De voorzitter dankt voor de informatie.

De heer Doggen zegt dat hij sinds april bij CROSE zit. Hij had op 16 september het geluk dat zijn buurman, die 75 was geworden, hem uitnodigde om mee te vliegen. Hij heeft toen een rondvlucht gemaakt vanaf Seppe. Tot op heden was het voor hem alleen maar theorie. Hij ziet regelmatig vliegtuigen overkomen, maar hij vond het een eyeopener als je van hieruit vertrekt met de theorie in het achterhoofd en het dan in de praktijk meemaakt. Hij vond het ontzettend leuk. Dan krijgen de termen die in de stukken staan meer vorm.

De voorzitter zegt dat de aanbeveling is dat iedereen dat eigenlijk zou moeten doen.

De heer Doggen antwoordt bevestigend, want men krijgt dan een idee wat men met Entry-point bedoelt, wat vliegbewegingen zijn en hoe zo'n vliegtuig vertrekt. Dan maakt men daadwerkelijk mee wat men gelezen heeft. Men vertrekt, steekt over enzovoort. Dat was voor hem een echte eyeopener.

De heer Van Aert vult aan dat hij dat afgelopen zondag heeft gedaan. Hij heeft een rondje West-Brabant gevlogen richting Bergen op Zoom. Hij wil iedereen aanbevelen vanuit de lucht te zien wat men hier in theorie krijgt voorgeschoteld.

De heer Timmerman heeft nog een kleinigheidje. Hij kwam tot de conclusie dat men een object uit de hemel heeft gekregen. Dat is van de paraclub. Dat vindt hij heel jammer. Hij wil het aan de gebruikers overhandigen. Het kwam uit de lucht gevallen. Dat was best lastig. Hij overhandigt de helm aan de heer Hendriks met de vraag die terug te bezorgen aan de eigenaar. Hij vraagt dit soort zaken op te nemen in het staatje. Als dit soort dingen gebeuren zou men het moeten melden. Men heeft vaker meegemaakt dat een parachute gevallen is. Eerder is een parachute neergekomen tussen Seppe en de snelweg. Nu is het een helm. Dat zijn dingen die gebeuren. Hij wil dit soort zaken graag inzichtelijk krijgen als het voorvallen zijn. Als dat frequentere voorvallen zijn moet men daarop kunnen sturen. Hij vraagt aan de heer Voeten dit op te nemen om deze zaken helder te krijgen.

De heer Voeten antwoordt dat men dat altijd doet. Een van de incidenten die men had, was dat er een parachutist op het vliegveld landde. Dat was ook voor het vliegveld een verrassing. De parachutist haalde het niet en koos ervoor zo snel mogelijk huiswaarts te gaan. Sinds die tijd zijn de procedures bij de paraclub aangescherpt. Men bespreekt dit in het veiligheidsoverleg. De paraclub gaat vervolgens de interne procedures aanscherpen. Dat dit gebeurt, dat de helm naar beneden is gekomen, komt misschien door de wingsuits. Men heeft tegenwoordig vleermuispakken. Die gaan meestal als laatste uit het vliegtuig omdat die lange afstanden kunnen afleggen. Op die dag stond de wind ongeveer 140 graden anders dan men gedacht had. Er waren dus een paar parachutisten die de dropzone niet meer konden halen. Er was iemand bij die niet wilde lopen en daarom maar op het vliegveld geland is. Dat was niet de bedoeling. Daar is overleg over geweest. Er zijn ook weleens klachten over een paravliegtuig. Daarover wordt open gesproken en het wordt intern meegenomen. De paraclubs hebben daar een eigen cultuur op. Voorvallen melden zij zelf bij de autoriteiten. Dat valt buiten de verantwoordelijkheid van het vliegveld. Er is eens een vliegtuig door de dropzone gevlogen terwijl men daar aan het springen was. Dat is een situatie die men niet wil hebben. De paraclub heeft toen een melding aangemaakt en het afgewikkeld met de partij in kwestie. Zij hebben er vervolgens uitvoerig met hem over gesproken. Er is aangegeven wat er gebeurd is en wat de club kan doen. Al deze organisaties hebben tegenwoordig safety managers. Zo wordt dat opgepakt. De paraclub is hier geen partij, maar hij kan wel verzekeren dat dit soort dingen wordt besproken.

De heer Timmerman zegt dat zij feitelijk wel een partij zijn, want de heer Hendriks zit hier namens de gebruikers. Hij denkt dat men de indruk kan en mag hebben dat als er voorvallen zijn, men dit in het overzicht laat weten. Dat is prima. Overigens hoeft het niet spannender gemaakt te worden dan het is. Maar het is niet de eerste keer dat het gebeurt. Dat is zijn verhaal hierachter.

De heer Voeten dankt voor de bijdrage.

De secretaris vraagt of hij van de wethouders van Rucphen en Etten-Leur een voordracht vanuit de gemeenten mag ontvangen als nieuw lid van deze commissie. Dat is een collegebesluit.

De voorzitter vraagt of er nog andere opmerkingen zijn. Dat is niet het geval.

13. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 17.00 uur met dank aan de heer Voeten voor het ter beschikking stellen van deze mooie ruimte. Hij dankt verder eenieder voor de inbreng en inzet.